

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BELKA ANKARA KATI ATIKLARI AYIKLAMA ENERJİ DEĞERLENDİRME BİLGİSAYAR İNŞAAT NAKLİYAT VE TAAHHÜT YEMEK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	5
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	7
7. DENETİM BULGULARI	8
8. EKLER	28

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu	2
Tablo 2: İştirakler Tablosu	2

KISALTMALAR

ABB:	Ankara B�y�k����ir Belediyesi
ASK�:	Ankara Su ve Kanalizasyon �daresi Genel M�d�rl����
BELKA:	Belka Ankara Katı Atıkları Ayıklama Enerji Değerlendirme Bilgisayar �n�aat Nakliyat ve Taahhüt Yemek Sanayi ve Ticaret Anonim �irketi
BKK:	Bakanlar Kurulu Kararı
BOB� FRS:	Büyük ve Orta Boy ��letmeler ��in Finansal Raporlama Standardı
��KUR:	Türkiye �� Kurumu Genel M�d�rl����
KDV:	Katma Değer Vergisi
KGK:	Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
KHK:	Kanun Hükmünde Kararname
SGK:	Sosyal Güvenlik Kurumu
TFRS:	Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TL:	Türk Lirası
T�B�TAK:	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Asgari Ücret Destek Tutarına İlişkin Muhasebe Kayıtlarının ve Hakediş Raporu Uygulamalarının Hatalı Yapılması
2. Şirketin Katma Değer Vergisi Mükellefi ve Belirlenmiş Alıcı Olmasına Rağmen İşlemlerini Buna Göre Yürütmemesi
3. Şirketin Sahip Olduğu Ekipmanlardan Bir Kısımının Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

B. Diğer Bulgular

1. Ankara Büyükşehir Belediyesi ile Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne Ücretsiz Araç ve Ekipman Kullanılması
2. Bekâr Çalışanlar İçin Ödenen Aile Yardımının Prime Esas Kazancın Tespitinde Dikkate Alınmaması
3. Şirket İdari Binasına Ait Elektrik Faturalarının Ankara Büyükşehir Belediyesi Tarafından Ödenmesi
4. Şirket Tarafından Yapılan Hasar Bedeli Ödemelerinde Hatalı ve Eksik Uygulamalar Bulunması
5. Şirkette İstihdam Edilen Personelin Arşiv Araştırması ve/veya Güvenlik Soruşturması İşlemlerinin Mevzuatta Öngörüldüğü Şekilde Yapılmaması
6. Aile Yardımı Ödemelerine Esas Alınan Aile Durum Tablosunda Hatalar Bulunması ve Personelden Bir Kısımına Mükerrer Eğitim Yardımı Ödenmesi
7. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
8. Sözleşmesi Yenilenen Her İşyeri İçin Yeni İşyeri Sicil Numarası Alınması
9. Yönetim Kurulu Üyelerinin Şirket Dışında Bir Yerden Ücret Geliri Elde Edip Etmediklerine Yönelik Kontrol Mekanizmasının Bulunmaması

10. İstenen Şartları Sağlamadığı Tespit Edilen Ürünü Teklif Eden İstekli Lehine İhale Komisyonu Tarafından İhale Kararı Alınması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belka Ankara Katı Atıkları Ayıklama Enerji Değerlendirme Bilgisayar İnşaat Nakliyat ve Taahhüt Yemek Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (BELKA), Ankara Büyükşehir Belediyesi (ABB) tarafından, mülga 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun 19'uncu maddesi ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 1988 yılında kurulmuş olup 30 Kasım 1988 tarih ve 2156 sayılı ticaret siciline tescil edilmiştir. Şirketin 16.12.1996 tarihinde Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne (ASKİ) devri gerçekleştirilmiştir.

BELKA'nın faaliyet alanı; Şirket ana sözleşmesinde gösterilmiş olup başta personel temin hizmetleri olmak üzere, elektrik enerjisi üretim tesisleri kurulması, işletmeye alınması, kiralanması, elektrik enerjisi üretimi, üretilen elektrik enerjisinin ve/veya kapasitesinin müşterilere satışı, her türlü atıkların toplanması, arıtılması, ayıklanması, değerlendirilmesi, her türlü alt-üst yapı işlerinin yapılması, enerji, çevre, sağlık, eğitim, medya, bilişim-network, gıda, turizm, tarım ve organizasyon hizmetlerinin yapılması ve ulaşım (kara, hava, demir yolu) hizmetleri yapılması, bu amaca bağlı olarak tesislerin kurulması, işletilmesi, kiralanması, devir alınması işi ile iştigal etmektedir.

BELKA; kamu hukukuna ve özel hukuka tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini temel olarak Türk Ticaret Kanunu, Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve Türk Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca Şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile

yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörölmüş zaruri bir organdır.

Şirket yönetim kurulu, tüzel kişi ortaklığını temsilen 9 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 25.03.2024 tarihli Genel Kurul Kararı ile seçilmişlerdir.

Şirketin idari birimleri; genel müdür, bir genel müdür yardımcısı, iki kontrolör ve sekiz müdürlükten oluşmaktadır. Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2024 tarihi itibarıyla 8.208 kişidir. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

BELKA, ana ortağı ASKİ olan bir belediye şirkettir. 24.01.2020 tarihinde 200.000.000,00 TL sermaye artırımını ile Şirketin toplam sermayesi 470.500.000,00 TL olmuş, sermayesinin tamamı ödenmiştir.

Şirketin 2024 yılı dönem sonu itibarıyla aktif toplamı 3.613.673.665,24 TL, net satışları 6.611.411.251,36 TL olup, dönem net zararı 300.500.193,60 TL'dir.

ASKİ, Şirketin %99,995 oranındaki hissesine sahiptir. Şirketin 31.12.2024 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Pay Sahibi	Sermaye Miktarı	Sermaye Oranı (%)
ASKİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	470.478.827,50	99,9955
BEL-PA A.Ş.	4.705,00	0,0010
ABB PORTAŞ A.Ş.	16.467,50	0,0035
TOPLAM	470.500.000,00	100

BELKA A.Ş.'nin aşağıdaki tabloda yer alan iştirakleri bulunmaktadır:

Tablo 2: İştirakler Tablosu

İştirakin Unvanı	Sermaye Miktarı	Sermaye Oranı (%)
ANKARA İNOVATİF TEKNOLOJİ VE BİLİM A.Ş.	13.500.000,00	100
BEL-PA A.Ş.	3.333,33	0,0165
BEL-PLAS A.Ş.	25.650,00	0,000851

Şirketin amacı, 696 sayılı KHK kapsamında personel, araç ve iş makinesi temininin sağlanması, kompost tesisinin kurulması, elektrik üretim tesislerinin yapılması ve teknolojik faaliyetlerde bulunmaktır. Bu nedenle Şirketin ana gelirleri, personel, binek araç ve iş makinesi tedarikine yönelik işlerinden sağlanmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir. 2023 yılı aktif toplamı 22.198.200,00 TL veya net satışlar toplamı 44.394.600,00 TL'yi aşan üretim ve hizmet işletmeleri, 2024 yılında maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar.

Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam,

anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yıllık faaliyet raporu, Şirketin ilgili yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 397'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olacak işletmeleri belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. 30.11.2022 tarih ve 6434 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'nda bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin ölçütler belirlenmiş, 06.04.2024 tarih ve 32512 sayılı Karar ile de 2024 yılı için eşik değerler belirlenmiştir. BELKA bu kapsamda bağımsız denetime tabi bir şirkettir.

KGK (Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu) tarafından alınan ve 09.09.2018 tarih 30540 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kurul Kararında; bağımsız denetime tabi olup TFRS'yi uygulama zorunluluğu bulunmayan işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında BOBİ FRS'nin uygulanmasına; ancak söz konusu kurum, kuruluş ve işletmelerin isteğe bağlı olarak TFRS'leri uygulayabileceklerine karar verilmiştir. Bu minvalde BELKA, bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS'de öngörülen finansal tabloları (Finansal Durum Tablosu, Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu, Özkaynak Değişim Tablosu ve Nakit Akış Tablosu) hazırlamaktadır.

Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütölmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin

doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, şirket yönetimi ile diğer ilgili personel tarafından; işletmenin amaçlarına ulaştığına, faaliyet ve işlemlerin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanan ve uygulanan bir sistemdir. Bu amaçla, iç kontrol sistemi söz konusu hedeflerin gerçekleştirilmesi açısından tehdit oluşturan faaliyet risklerinin de ortaya konulmasını sağlayacak şekilde tasarlanır ve uygulanır.

Şirket, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'na tabi olmadığı için bu Kanun'un tanımladığı şekilde bir iç kontrol sistemi bulunmamaktadır. Şirketlerde iç kontrol sistemi genel olarak; kontrol çevresini, işletmenin risk değerlendirme sürecini, bilgi sistemlerini, kontrol işlemlerini ve kontrollerin gözetimini kapsamaktadır. İç kontrol sisteminin tasarımı önemli yanlışlıkları önleme, ortaya çıkarma ve düzeltme kapasitesine sahip olmalıdır.

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca kurulmuş olup bu Kanun hükümleri doğrultusunda iç kontrol sistemi değerlendirilmiştir.

Şirketin İç Kontrol Müdürlüğü 08.08.2019 tarih ve 2019/13 no.lu Yönetim Kurulu Kararı ile kurulmuştur. İç kontrol müdürlüğünde 2 kontrolör çalışmaktadır. İç kontrol müdürlüğü;

- Genel müdür adına, genel müdürlüğe bağlı bütün birimlerin mali işlem ve faaliyetlerine ilişkin tüm harcamaların ve yükümlülüklerin mevzuata ve Şirket ana sözleşmesine uygun şekilde gerçekleştirilmesi için harcama öncesi ve sonrası kontrolünü yapmak,

- Kontrol ve denetiminde bulunduğu birimlerin iş ve işleyişi ile çalışmaları hakkında Genel Müdüre rapor sunmak,
- Görev alanına giren konularla ilgili mevzuat takibi yapmak ve üst makamlara bilgi vermek,
- Şirketin mali ve idari işleyişini iyileştirmeye yönelik önerilerde bulunmak,
- Genel müdür oluru alınarak veya genel müdürün görevlendirmesiyle gerekli tahkikatları yapmakla görevlidir.

Şirketin organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar yönetmeliklerle düzenlenmiş olup yetki devirleri ve sınırları iç yönergelerle belirtilmiştir.

İhale işlemleri, muhasebe tediye/mahsup evrakları, maaş tahakkukları, araç ve iş makinalarının yedek parça alımları ile servis bakım onarım işlemleri iç kontrolörler tarafından ayrıca incelenmektedir.

Şirkette kadro çalışmaları yapılarak, kurumsal kimlik kazanılması açısından birim yönetmelikleri, Ücret Yönetim Sistemi Yönetmeliği, Performans Yönetmeliği, Disiplin Yönetmeliği, Personel Yönetmeliği, Harcırah ve Avans Yönetmeliği, Kılık Kıyafet Yönetmeliği ve İş Sağlığı Yönetmeliği çıkarılmıştır.

Şirkette bağımsız denetim yapılmakta ve yeminli mali müşavir raporu düzenlenmektedir.

Bilişim Sistemleri uygulamaları yönetim hizmetleri müdürlüğü bünyesinde yürütülmektedir. Şirketin bilişim alt yapısında; 11'i sanal, 4'ü fiziksel olmak üzere toplam 15 adet sunucusu bulunmaktadır. Sunucuların yedekleme/depolama işlemleri fiziksel ve bulut ortama yapılmaktadır.

Personelin özlük haklarının takibinde ve bordro işlemlerinde dış kaynak bir program kullanılmakta olup ilgili firmaya yıllık güncelleme bedeli ödenmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Belka Ankara Katı Atıkları Ayıklama Enerji Değerlendirme Bilgisayar İnşaat Nakliyat ve Taahhüt Yemek Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketinin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap

alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Asgari Ücret Destek Tutarına İlişkin Muhasebe Kayıtlarının ve Hakediş Raporu Uygulamalarının Hatalı Yapılması

BELKA tarafından bazı dönemlerde asgari ücret destek tutarına hak kazanıldığı, ancak söz konusu tutara ilişkin muhasebe kayıtlarının ve hakediş raporu uygulamalarının hatalı yapıldığı tespit edilmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 101'inci maddesinde 2024 yılında uygulanacak asgari ücret desteğine ilişkin hükümlere yer verilmiş, söz konusu maddede yer alan şartların yerine getirilmesi durumunda şirketlere asgari ücret desteğinde bulunulacağı belirtilmiştir. 2024 yılının bazı aylarında BELKA tarafından gerekli şartlar sağlanarak bu desteğe hak kazanılmış ve sigortalı bildiriminde indirim olarak destek tutarlarından faydalanılmıştır.

Mezkûr maddenin dokuzuncu fıkrasında yer alan düzenleme gereğince BELKA tarafından hak edilen destek tutarları personel temin hizmeti verdiği idareler tarafından hakediş düzenlenirken kesilmekte ve Türkiye İş Kurumuna (İŞKUR) iade edilmek üzere muhasebe kayıtlarına alınmaktadır.

Söz konusu kesintiler BELKA tarafından idareler adına düzenlenen faturaların iskonto kısmında gösterilmekte ve buna bağlı olarak muhasebe kayıtlarında 611 Satış İskontoları Hesabında muhasebeleştirilmektedir. Hakedişlerdeki uygulamaysa, iskonto olarak gösterilen bu tutarın Kesintiler ve Mahsuplar kısmına alınarak hakedişin tutarı üstünden hesaplanması gereken vergilerin matrahlarından düşme şeklinde gerçekleşmektedir.

Yapılan uygulamanın doğru olduğunu söylemek mümkün değildir. Zira her ne kadar hakedişlerden kesilerek Şirkette bırakılmayacak olsa da iskonto olarak gösterilen bu asgari

cret destek tutarı, BELKA tarafından yapılan bir kasa veya miktar iskontosu değildir. Tek düzen hesap planı açıklamalarının 611 Satış İskontoları Hesabıyla ilgili kısımlarında bu hesabın satışla ilgili faturanın düzenlenip satışın gerçekleşmesinden sonra yapılan her türlü kasa ve miktar iskontoları için kullanılacağı ifade edilmiştir. BELKA tarafından bu hesapta gösterilen tutar ise bir indirim veya iskonto niteliği taşımamaktadır. Yalnızca sigortalı bildiriminde faydalanılan asgari ücret destek tutarının hakediş aşamasında kesilmesinden ibarettir. İlgili tutarın 611 Satış İskontoları Hesabında gösterilmesi şirket gelir tutarının ve mali kâr/zararın hatalı oluşmasına ve gelir tablosunun hatalı gösterilmesine sebebiyet vermektedir. 2024 yılında yukarıda bahsedildiği şekilde 611 Satış İskontoları Hesabında gösterilen toplam tutar 1.630.804,13 TL'dir.

Bununla birlikte asgari ücret destek tutarının faturada iskontolar kısmında gösterilmesi, yapılan için vergilendirmeye esas karşılığını da değiştirmektedir. Hâlbuki BELKA açısından, sigortalı bildirimi aşamasında faydalanılan asgari ücret destek tutarı idareler tarafından düzenlenen hakedişlerde yapılan kesintiler sonrasında kaybedilmektedir. Bir başka deyişle BELKA için yapılan için parasal karşılığında bir değişiklik olmamaktadır. Ancak, söz konusu destek tutarının faturada iskonto olarak gösterilmesi, yapılan için vergilendirmeye esas karşılığını doğrudan etkilemektedir. Zira vergilendirmeye esas alınan tutar, faturadaki mal ve hizmet toplam tutarı değil, bu tutardan iskontonun düşülmesi sonrasında kalan tutardır. şöyle ki faturada iskonto olarak görülen bu tutar, hakediş raporunda Kesintiler ve Mahsuplar arasında yer almaktadır. Kesintiler ve Mahsuplar kısmındaki bu tutar, olağan uygulamanın aksine hakediş tutarı üstünden hesaplanması gereken katma değer vergisi (KDV) ve damga vergisi matrahlarından indirilmektedir. Bu uygulama hem KDV'nin hem de damga vergisinin eksik hesaplanmasına sebep olmakta ve şirketin vergiye ilişkin hesaplarını bozmaktadır.

şirket tarafından bulgu konusu hususa iştirak edildiği belirtilerek personel temin hizmeti verdiği idarelerle birlikte hakediş ve vergi uygulamalarının güncel mevzuat çerçevesinde doğru bir şekilde yerine getirilmesine zen gösterileceği ifade edilmiştir.

Yapılan hatalı işlemler neticesinde; Bilançoda 391 Hesaplanan KDV, Gelir Tablosunda 611 Satış İskontoları ve 622 Satılan Hizmet Maliyeti hesapları olması gereken tutarları göstermemektedir. Sonuç olarak, gerekli şartlar sağlanarak ilgili dönemlerde faydalanılan ve Kanun'da yer alan özel düzenleme gereği şirketin alacağı hakedişlerden kesilen asgari ücret destek tutarları faturada ve muhasebede iskonto olarak gösterilmemeli, hakediş raporlarında ise bu tutar KDV ve damga vergisi matrahından düşülmemelidir.

BULGU 2: Şirketin Katma Değer Vergisi Mükellefi ve Belirlenmiş Alıcı Olmasına Rağmen İşlemlerini Buna Göre Yürütmemesi

Şirket, KDV uygulamalarında vergi mükellefi ve belirlenmiş alıcı olmasına rağmen gerek alımlarında gerekse de satışlarında vergi işlemlerinin bu hususa göre yürütülmediği tespit edilmiştir.

BELKA çoğunluk hissesine ASKİ'nin sahip olduğu bir şirkettir. Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin "2.1.3. Kısmi Tevkifat Uygulaması" bölümünün, "2.1.3.1. Kısmi Tevkifatın Mahiyeti ve Tevkifat Uygulayacak Alıcılar" kısmında KDV işlemlerinde kimlerin tevkifat yapacağı düzenlenmektedir. Bu kısımda KDV tevkifatı yapacak kişiler genel olarak KDV mükellefleri ve belirlenmiş alıcılar başlığı altında düzenlenmiştir. Büyükşehir belediyelerinin su ve kanalizasyon idareleri de belirlenmiş alıcılar arasında sayılmıştır. Belirlenmiş alıcılar arasında sayılanlardan bir diğeri de yarıdan fazla hissesi doğrudan belirlenmiş alıcılara ait olan (tek başına ya da birlikte) kurum, kuruluş ve işletmelerdir.

BELKA hem KDV mükellefi hem de çoğunluk hissesine ASKİ'nin sahip olduğu bir şirkettir. Bu nedenle BELKA tarafından yapılan alım ve satım işlemlerinden Tebliğ'de kısmi tevkifat başlığı altında düzenlenenler için tevkifat yapılması, ASKİ'nin de içinde bulunduğu belirlenmiş alıcılar ile yapacağı KDV konusu işlemlerdeyse tevkifat yapılmaması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; BELKA tarafından yıl içinde yapılan ve tevkifat kapsamında olan bakım-onarım harcamalarında tevkifat yapılmadığı, ASKİ ile olan personel temin hizmetinde ise ASKİ tarafından Şirkete ödenecek KDV üzerinden tevkifat uygulandığı görülmüştür. Bu durum BELKA'nın KDV ile ilgili işlemlerini takip ettiği hesapların gerçek durumu yansıtmadığını açıkça göstermektedir.

Şirket tarafından verilen cevapta, konuyla ilgili alınmış 13.10.2016 tarihli bir özelgede belediyelerin artık belirlenmiş alıcılar arasında olmadığı, bundan dolayı belediye şirketlerinin de belirlenmiş alıcı konumunda olmayacakları ifade edilmektedir. Devamında yeni bir özelge için Gelir İdaresi Başkanlığına başvurulduğu belirtilmektedir. Fakat şu husus hem hali hazırdaki özelgenin değerlendirilmesinde hem de yeni özelge başvurusunda gözden kaçırılmamalıdır: BELKA, çoğunluk hissesine ABB'nin değil ASKİ'nin sahip olduğu bir belediye şirkettir. Bağlı idarelerinse belirlenmiş alıcı olma durumları halen geçerlidir. Buna göre BELKA'nın da belirlenmiş alıcı olduğu sonucuna kolaylıkla ulaşılabilir. Bu çerçevede şirketin özelge

başvurusunda kendi ortaklık yapısını açık ve net bir biçimde belirtmesi verilecek özgelgenin gerçek duruma uygun olması açısından son derece önemlidir.

Şirketin gereğini yerine getirmediği bu sorumluluktan kaynaklı işlemler sebebiyle 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi ve 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi hesaplarının Bilançoda görülen tutarları olması gereken gerçek durumu yansıtmamaktadır. Sonuç olarak; BELKA tarafından KDV tevkifatı çerçevesinde yapılmış olunan bakım onarım işlerinde (hem belirlenmiş alıcı hem de KDV mükellefi olması sebebiyle) fatura bedeli satıcılara ödenirken hesaplanan vergi tamamen değil kısmen ödenmeli, ASKİ ile olan personel temin hizmeti kapsamındaysa karşılıklı taraflarca (hem BELKA'nın hem de ASKİ'nin belirlenmiş alıcı olması sebebiyle) herhangi bir tevkifat işlemi uygulanmamalıdır.

BULGU 3: Şirketin Sahip Olduğu Ekipmanlardan Bir Kısımının Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Şirket ekipmanları üzerinde yapılan incelemelerde, Şirketin tuz serici ve kar bıçaklarına (üst ekipman) sahip olduğu, ancak bunlardan bir kısmının muhasebe kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Üst ekipmanlarla ilgili bilgiler Hakediş ve Satın alma Müdürlüğü, Araç Makine Müdürlüğü ve Mali İşler Müdürlüğünde bulunmaktadır.

Hakediş ve Satın Alma Müdürlüğü tarafından ABB Fen İşleri Daire Başkanlığına kiralanen araç ve ekipmanlara ilişkin düzenlenen hakedişlerde yılın belli dönemlerinde 172 adet üst ekipman bulunmaktadır.

Üst ekipmanın bakım, onarım ve parklanma işlerinin yürütüldüğü Araç Makine Müdürlüğü park sahasında yapılan sayım neticesinde, öncesinde birim yöneticisi tarafından beyan edilen 162 adet üst ekipman yerinde tespit edilmiştir. 10 adet üst ekipmaninsa 2023 yılı sonunda daire başkanlığı oluruyla, 2024 yılında ise belediye meclisi kararıyla bir ilçe belediyesine tahsis edildiği öğrenilmiştir.

Hakediş ve Satın Alma Müdürlüğü ile Araç Makine Müdürlüğü kayıtları birbiri ile tutarlıdır. Her ikisinde de 172 adet üst ekipman tespit edilebilmektedir.

Mali İşler Müdürlüğünden muhasebe kayıtları alınmış, 1 numaralı açılış kaydında 120 adet üst ekipmanın yer aldığı, diğer bir ifadeyle 52 adet üst ekipmanın kayıtlarda yer almadığı görülmüştür.

Muhasebe kayıtları Şirketin varlık ve yükümlülüklerini tamamen içermelidir. 52 adet üst ekipmanın muhasebe kayıtları arasında görülmemesi muhasebenin temel ilke ve esaslarına uygun değildir.

Şirket tarafından verilen cevapta, bulgu konusu 52 adet üst ekipmanın müstakil olarak değil Özel Amaçlı Araç kategorisindeki kamyonlarla beraber muhasebeleştirildiği ifade edilmektedir. Her ne kadar bu araçlar farklı bir kategoride de olsalar söz konusu ekipman ve araçlar birbirinden ayrılabilir bir yapıda bulunmaktadır. Bu durumda araçlar ve ekipman birlikte değil tekil olarak ayrı ayrı muhasebeleştirilebilir. Konuyla ilgili düzeltme kaydının 2025 yılı kayıtlarında yapıldığı belirtilmekte olup yapılan bu kaydın 2024 yılı mali tablolarına bir etkisi bulunmamaktadır.

Belirtilen ekipmanın yılı muhasebe kayıtlarında bulunmaması sebebiyle Şirkete ait 2024 Bilançosunda 254 Taşıtlar Hesabı olması gereken gerçek durumu göstermemektedir. Şirket tarafından gerek hakedişlere dâhil edilip gelir elde edilen gerekse de tamir, bakım, onarım, parklanma gibi çeşitli giderlere katılan ve monteli bir şekilde alındığı araçtan ayrılabilir bir yapıda olan bu üst ekipmanın muhasebe kayıtlarında fiili durumu yansıtacak şekilde araçlardan ayrı olarak yer alması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Ankara Büyükşehir Belediyesi ile Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne Ücretsiz Araç ve Ekipman Kullandırılması

Şirket envanter kayıtlarında bulunan araç ve makine ekipmanları üzerinde yapılan incelemeler neticesinde, ABB ile ASKİ Genel Müdürlüğüne herhangi bir sözleşme ve bedel olmaksızın Şirket araçlarının kullandırıldığı tespit edilmiştir.

Şirket tarafından 2024 yılının ilk dokuz ayında yukarıda bahsi geçen idarelerle imzalanan personel temin hizmetine ilişkin sözleşme ve eklerinin çeşitli maddelerinde

özellikleri belirtilen araçlar bu idarelere dokümanlardaki yükümlük gereğince temin edilmiştir. Söz konusu araçlar yabancı menşeli, makam hizmetlerinde kullanılan, 2.0 litre üstü motor hacmine sahip binek araçlardır. Bu idarelerle 2024 yılı Ekim ayında imzalanan sözleşme ve eklerindeyse yukarıda bahsedilen türden araç teminine ilişkin Şirketi yükümlülük altına sokan bir taahhüt bulunmamaktadır. Buna rağmen mezkûr araçlar, ABB ve ASKİ'ye temin edilmeye devam edilmiştir.

Diğer taraftan Şirketin ABB'ye düzenlediği hakedişlerde 172 adet “Tuz Serici ve Kar Bıçağına (üst ekipman)” ilişkin bir iş kalemi bulunmaktadır. Bu üst ekipmanı hakedişlere, ekipmanın Belediye tarafından fiilen kullanıldığı ve kullanılmaya hazır halde araçlara monte edildiği dönemlerde dâhil edilmektedir. Söz konusu dönemler 2024 yılı için yılın başından nisan ayına kadarki 4 aylık süreyi ve ekim ayından yılın sonuna kadarki 3 aylık süreyi, yani toplamda 7 aylık bir süreyi kapsamaktadır.

Yapılan incelemelerde bahsi geçen ekipmanlardan 10 tanesinin ABB tarafından başka bir belediyeye 5 yıllığına tahsis edildiği görülmüştür. Bir başka deyişle Şirket tarafından 10 adet üst ekipman yılın yukarıda belirtilen dönemlerinde değil tümünde ABB'ye verilmiştir. Fakat 2024 yılının Mayıs-Ekim dönemi için söz konusu ekipmanlar hakedişlere dâhil edilmemiş, bu ekipmanlar için herhangi bir bedel alınmamıştır.

Şirketin Ticaret Kanunu'na tabi, özel hukuk tüzel kişisi olması işletmeye dâhil varlıklarını basiretli bir tacir olarak bedeli karşılığında kullandırmasını gerektirmektedir.

Üst ekipmanın 2024 yılı içinde hakedişe girdiği günlerdeki 1 günlük toplam kira bedelinin 5.309,28 TL olduğu (3.318,30 TL + 1.990,98 TL), 1 Mayıs-1 Ekim arasında geçen sürenin 153 gün olduğu ve yıl boyunca ABB tarafından başka belediyeye kullandırılan ekipman sayısının 10 adet olduğu dikkate alındığında, mahrum kalınan ve elde edilemeyen kira bedelinin $10 \times 153 \times 5.309,28 = 8.123.198,40$ TL olduğu rahatlıkla hesaplanmaktadır.

Şirket tarafından verilen cevapta, şirket envanterinde bulunup idarelere kullandırılan araçların hakedişlere dahil edilmesine özen gösterileceği belirtilmektedir.

Sonuç olarak; idarelerle yapılan sözleşmelerden kaynaklanan bir yükümlülük olmadığı sürece, Şirket envanterinde bulunan araç ve ekipmanların bahsi geçen idarelere bedelsiz kullandırılmaması, idarelere kullandırılan araçlarınsa hakedişlere dâhil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Bekâr Çalışanlar İçin Ödenen Aile Yardımının Prime Esas Kazancın Tespitinde Dikkate Alınmaması

BELKA tarafından toplu iş sözleşmesinde yer alan düzenlemelere göre işçilerden bekâr olanlara yapılan aile yardımı ödemelerinin prime esas kazancın tespitinde dikkate alınmadığı tespit edilmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Prime esas kazançlar" başlıklı 80'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, tutarları Kurum tarafından yıllar itibarıyla belirlenecek aile zamlarının prime esas kazançta dâhil edilmeyeceği düzenlenmiştir.

İlgili belirlemenin yapıldığı Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 97'nci maddesinin yedinci fıkrasının (c) bendinde yer alan düzenlemeyle çalışanın eşinin zorunlu sigortalı olmayı gerektirecek şekilde çalışmaması ve kurumdan gelir veyahut aylık almaması durumunda aile zammı ödemesinin aylık asgari ücretin % 10'u oranındaki tutarının prime esas kazançta dâhil edilmeyeceği ifade edilmiştir. Bir başka deyişle, kişinin evli olması ve eşinin belirtilen şartları taşıması durumunda ödenen aile zammının yukarıda belirtilen kadar tutarı sosyal güvenlik prim hesabında dikkate alınmayacaktır.

Yapılan incelemede BELKA tarafından bekâr çalışanlara ödenen aile zammının prime esas kazanç hesabında dikkate alınmadığı tespit edilmiştir. Ödenen aile zammının prime esas kazancın tespitinde dikkate alınmaması için öncelikle kişinin evli olması ve eşinin de mevzuatta belirtilen şartları taşıması gerekmektedir. Bekâr kişilere ödenen aile zammı, söz konusu kişiler diğer şartlar bir tarafa "evli olma" şartını dahi yerine getirmedikleri için, prime esas kazancın tespitinde dikkate alınması gereken bir ödemedir.

BELKA tarafından yıl içinde bekâr çalışanlara 8.137.088,25 TL tutarında aile zammı ödemesi yapılmış, ancak bu tutar söz konusu kişilerin prime esas kazançlarının tespitinde dikkate alınmamıştır. Belirtilen tutarın prime esas kazancın tespitinde dikkate alınmamasıyla işçi ve işveren payları toplamı üstünden bakıldığında yaklaşık 3 milyon lira tutarında prim kaybına sebep olunmuştur. Diğer taraftan bu şekildeki uygulama Şirket mali tablolarında sosyal güvenlikle ilgili yükümlülüklerin bahsedilen tutar kadar eksik gösterilmesine yol açmıştır.

Buna göre; Şirket tarafından verilen cevapta da kabul ve iştirak edildiği şekilde, prime esas kazancın tespiti açısından kişilerin durumları ve onlara yapılan ödemeler mevzuata uygun

olarak değerlendirilmeli ve buna bağlı olarak ortaya çıkan yükümlülükler mali tablolarda doğru tutarlar üstünden gösterilmelidir.

BULGU 3: Şirket İdari Binasına Ait Elektrik Faturalarının Ankara Büyükşehir Belediyesi Tarafından Ödenmesi

Şirket idari binasının bağımsız bir elektrik aboneliğinin olmadığı ve buradaki elektrik kullanımından kaynaklı bedellerin ABB tarafından ödendiği tespit edilmiştir.

BELKA; 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş bir anonim şirkettir. Şirketin ana ortağı ABB'nin bağlı idaresi olan ASKİ, Şirketin %99,995 oranındaki hissesine sahiptir.

6102 sayılı Kanun'un "Tüzel kişiler" başlıklı 16'ncı maddesinin birinci fıkrasında, belediye ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından özel hukuk hükümlerine göre yönetilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere kurulan kurum ve kuruluşların da tacir sayılacağı belirtilmiştir. Bununla beraber, Yargıtay 22. Hukuk Dairesinin 13/01/2020 tarih ve 2020/106 sayılı Kararı'nda; " ...Belediyeler tarafından kurulan veya ortak olunan şirketler ise, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi sermaye şirketleri olup, belediyelerin tüzel kişiliğinden ayrı ve bağımsız özel hukuk tüzel kişileridir..." denilmek suretiyle belediye şirketleri tacir kabul edilmiş yani özel ticari şirketler gibi değerlendirilmiştir.

Mülkiyeti ABB'ye ait Ankara Keçiören İlçesi Esertepe Rekreasyon alanı içerisinde bulunan bina, yapılan kira sözleşmesiyle Şirket idari binası olarak kullanılmak üzere BELKA'ya kiraya verilmiştir. Söz konusu Sözleşme'nin "Kiracının Yükümlülükleri" başlıklı 5'inci maddesinin (b) bendinde; "Kiracı, elektrik, su ve doğal gaz abonman sözleşmelerini ilgili kurumlar ile bizzat kendisi akdedecektir." denilmektedir. Konuyla ilgili olarak yapılan incelemelerde;

- BELKA'nın kiracısı olduğu idari bina için elektrik dağıtım şirketiyle herhangi bir abonelik sözleşmesi yapılmadığı, dolayısıyla mülkiyeti ABB'ye ait olan rekreasyon alanındaki diğer yerlerden bağımsız bir aboneliğinin olmadığı,
- Tüm rekreasyon alanı için sadece ABB adına abonelik tesis edildiği ve dolayısıyla Şirket idari binasındaki elektrik kullanımından kaynaklanan bedelin de içinde yer aldığı elektrik faturalarının Belediye adına tahakkuk ettirildiği ve yine Belediye tarafından ödendiği,

- Rekreasyon alanından bağımsız bir aboneliği olmadığı için toplam fatura bedelinin ne kadarlık bir tutarının Şirket idari binasına ait olduğu tespitinin mümkün olmadığı görülmüştür.

Yukarıda da değinildiği üzere; BELKA Türk Ticaret Kanunu'na tabi olarak faaliyetlerini gerçekleştiren ve ABB'nin tüzel kişiliğinden ayrı ve bağımsız özel hukuk tüzel kişisidir. Bu doğrultuda Şirket idari binasındaki elektrik kullanımından kaynaklı bedellerin ABB tarafından ödenmesi mümkün değildir.

Önceki dönem Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu İdaresi cevabında; konuyla ilgili ABB'ye yazılmış olunan yazıya dönüş beklendiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Şirketin pay sahiplerinden ayrı ve bağımsız bir kişiliğinin olması ve kiraya verenle arasındaki sözleşmede yer alan düzenlemeler çerçevesinde idari binası için abonelik sözleşmesinin kendi adına yaptırılması ve bununla ilgili bedellerin de kendisince ödenmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Şirket Tarafından Yapılan Hasar Bedeli Ödemelerinde Hatalı ve Eksik Uygulamalar Bulunması

BELKA tarafından ABB'de personel temin hizmeti kapsamında istihdam edilen personelden bir kısmının ABB'nin araçları ile ABB'nin üçüncü şahıslardan kiraladığı araçları kullandığı, bu kişilerin söz konusu araçlarla kazaya karışması durumunda, kazaya ilişkin personele isabet eden hasar tutarının BELKA tarafından ödendiği tespit edilmiştir. Ayrıca gerek ABB'nin kendi araçları gerekse de ABB'nin üçüncü şahıslardan kiraladığı araçlar için Şirket tarafından ödenen hasar bedellerinin personele rücu işlemlerinde düzenleyici bir yönetim kurulu kararı olmadığı görülmüştür.

ABB tarafından üçüncü şahıslardan kiralanan araçlara ilişkin ihale dokümanlarında, bu araçlar için tam kasko sigortası yaptırılacağına ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır. "Tam kasko", Kara Araçları Kasko Sigortası Genel Şartlarında yer alan ifadelere göre; dar kasko, kasko ve genişletilmiş kasko türleri için belirtilen teminat gruplarının tamamı ve genel şartlarda ek sözleşme ile teminat kapsamına dâhil edilebilecek tüm riskler için teminatın verildiği üründür. Bu ifadelerden anlaşıldığı üzere tam kasko, gerçekleşen/gerçekleşmesi muhtemel herhangi bir riskin açıkta kalmadığı bir kasko sigortası türüdür.

BELKA'nın 2024 yılı için geçerli olan toplu iş sözleşmesinin "Hasar Bedelinin Kesinti ve Ödeme Şekli" başlıklı 63'üncü maddesinde, personelin kullanmış olduğu gerek idare malı gerekse de işveren malı araçların uğrayacağı kazalardan adli-idari mercilerce yapılacak inceleme sonrası şoför veya operatöre isabet eden bedelin Şirket tarafından öncelikle idare veya işverene ödeneceği ve sonrasında % 85'lik kısmının kendisinde kalacağı, % 15'lik kısmınınsa ilgili personele rücu edileceği düzenlenmiştir.

Yapılan incelemelerde, Şirket tarafından 2024 yılı içinde çeşitli hasar bedeli ödemelerinin yapıldığı, bunların çoğunluğunu BELKA personelinin kullandığı ABB'nin kendi araçları ile ilgili kazaların oluşturduğu, bununla birlikte hasar bedeli ödemeleri arasında ABB tarafından kiralanan araçlara ilişkin ödemelerin de olduğu görülmüştür.

ABB'nin kiraladığı araçlar için yukarıda da bahsedildiği üzere ihale dokümanında tam kasko sigortası yaptırılması öngörüldüğü için bu araçların karıştığı kazalarda sigorta tarafından karşılanmayarak araç kiralama hizmetinin yüklenicisi şirketin katlandığı herhangi bir külfet bulunmamaktadır. Dolayısıyla ilgili şirkete BELKA tarafından ödeme yapılması doğru bir uygulama değildir. Zira ABB tarafından ihale dokümanı uyarınca tam kasko yaptırılması istenerek dolaylı yollardan ilgili şirketlere aktarılan bir maliyet kalemi için BELKA'nın ayrıca bir ödeme yapması aynı konuda hem ABB'nin hem de BELKA'nın ilave bir maliyete katlanmasına sebebiyet vermektedir.

Bunun yanında BELKA tarafından yapılan hasar ödemelerinin personele rücu işlemlerinde söz konusu işlemlerin nasıl yürütüleceğini düzenleyen bir iç düzenleme veya yönetim kurulu kararı da bulunmamaktadır. Bu konuyu detaylı bir biçimde düzenleyen bir yönetim kurulu kararının olmaması Şirket ve ilgili personel için belirliliğin sağlanamamasına sebebiyet vermektedir.

Şirket tarafından verilen cevapta, ABB'nin üçüncü kişilerden kiraladığı araçlarda meydana gelen hasarın ödenmesine sebep olarak, Kara Araçları Kasko Sigortası Genel Şartları düzenlemesinde yer alan A.5. Teminat Dışında Kalan Zararlar maddesi ifade edilmektedir. Oysa bu maddedeki bazı zararlar (ki bu zararlar somut olayda ortaya çıkan zararlardır) için toplu iş sözleşmesinde işverenin herhangi bir sorumluluğunun bulunmadığına dair düzenleme de bulunmaktadır. Diğer yandan Şirket tarafından hasar bedellerinin personele rücu işlemlerinde düzenleyici metin olarak toplu iş sözleşmesinin 63'üncü maddesinde yer alan düzenlemeler gösterilmektedir. Burada hasar bedeliyle ilgili bir takım düzenlemeler yer alsa da örneğin

taksitlendirmeyi gerektiren hasar bedellerinde faiz alınıp alınmayacağı, iş ilişkisinin sona ermesi durumunda halen tahsil edilmemiş borcun durumu gibi boşlukta kalan alanlar bulunmaktadır.

Buna göre; personel temin hizmeti kapsamında ABB’de istihdam edilen BELKA personelinin kullandığı (ABB tarafından üçüncü kişilerden kiralanana) araçların karıştığı kazalarla ilgili şirketlere herhangi bir ödemede bulunulmaması, ödenen hasar bedellerinin personele rücu işlemlerine ilişkin ise gerekli iç düzenlemelerin yapılması önem arz etmektedir.

BULGU 5: Şirkette İstihdam Edilen Personelin Arşiv Araştırması ve/veya Güvenlik Soruşturması İşlemlerinin Mevzuatta Öngörüldüğü Şekilde Yapılmaması

BELKA’da 2024 yılı içinde ilk kez işe başlayan personelin bir kısmı için arşiv araştırması işlemlerinin yapılmadığı, yapılanlarınsa genel olarak mevzuatta öngörüldüğü şekilde yaptırılmadığı tespit edilmiştir.

7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu’nun "Hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılacaktır" başlıklı 3’üncü maddesinin birinci fıkrasında arşiv araştırmasının statüsü veya çalıştırma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden kamu görevine atanacaklar hakkında yapılacağı düzenlemesine yer verilmiştir.

BELKA’da çalıştırılacak personelin çalıştırılmasına esas olan mevzuat İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar’dır (Usul ve Esaslar).

Hem Kanun’da kamu görevine atanacaklar için arşiv araştırması yapılacağı belirtilmektedir hem de Usul ve Esasların 4’üncü maddesinin birinci fıkrasında işe alınacak personelin güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırmasının yapılmış olması yönünde bir şart bulunmaktadır. Diğer taraftan güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırmasının nasıl yapılacağıysa mezkûr maddenin üçüncü fıkrasında düzenlenmiştir. Buradaki düzenlemede, bu işlemlerin Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği’ne göre yürütüleceği belirtilmektedir. Hali hazırda yürürlükte bulunan Yönetmelik’in Değerlendirme Komisyonu başlıklı 12’nci maddesinde, komisyonun kişinin kamu görevine atanıp atanmamasına ilişkin değerlendirme sonuçlarını atamaya yetkili amire sunacağı ifade edilmektedir. Mevzuattaki

düzenlemelerden kamu görevine atanacak kişiler için bu işlemlerin yapılacağı ve bu işlemlerin personelin işe başlatılmadan önce yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemelerde yıl içinde BELKA üstünden farklı birimlerde ilk kez işe başlayan personel olduğu görülmüştür. Bu personelin bir kısmında arşiv araştırmasının yapılmadığı, bir kısmındaysa arşiv araştırmasının bu kişilerin işe başlamalarından sonra yapıldığı tespit edilmiştir.

Şirket tarafından verilen cevapta bulgu konusu husus kabul edilmiş, sonraki süreçlerde yapılacak işçi alımlarında arşiv araştırması ve/veya güvenlik soruşturması işlemlerinin personelin işe başlatılmasından evvel yaptırılacağı belirtilmiştir. Aynı hassasiyetin hali hazırda çalışmakta olan ve haklarında arşiv araştırması ve/veya güvenlik soruşturması işlemi yaptırılmamış personel için de gösterilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak; Şirkette işe başlayacak kişilerin arşiv araştırması ve/veya güvenlik soruşturması işlemlerinin, mevzuatın öngördüğü şekilde personelin işe başlamasından önce yaptırılması ve sonucuna göre işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Aile Yardımı Ödemelerine Esas Alınan Aile Durum Tablosunda Hatalar Bulunması ve Personelden Bir Kısımına Mükerrer Eğitim Yardımı Ödenmesi

Personel ücretlerine ilişkin evrakların incelenmesi neticesinde; çocuğu olmadığı halde eğitim yardımı alanlar, çocuğu olmayıp aile yardımını çocuklu kişiler için öngörülen tutar üstünden alanlar ve eğitim yardımını mükerrer alan kişiler olduğu tespit edilmiştir.

Personel ücretleri; toplu iş sözleşmesi, ücret bordroları ve kişilerin aile bilgilerinin bulunduğu aile durum tabloları üstünden incelenmiştir. Aile yardımı, toplu iş sözleşmesinin 31'inci maddesinde “bekârlar”, “evliler” ve “evli veya bekâr çocuklu kişiler” için olmak üzere üç farklı kategoride ve tutarda düzenlenmiştir. Sözleşmenin 38'inci maddesinde de her bir eğitim düzeyindeki çocuk için farklı tutarda olacak şekilde personele ödenecek öğrenim yardımı belirlenmiştir. Personele toplu iş sözleşmesiyle tanınan haklar ücret bordrolarında karşılığını bulmakta, sözleşmede öngörülen bazı sosyal haklar için gerekli bilgiler ise aile durum tablosu adı verilen tabloda yer almaktadır.

BELKA, ABB'nin 9 adet daire başkanlığına ve ASKİ'ye doğrudan personel temin hizmeti vermektedir. Bunlardan en çok sayıda personel istihdamının bulunduğu birimler; ASKİ, ABB Fen İşleri Daire Başkanlığı ve ABB Kent Estetiği Daire Başkanlığıdır.

Bu üç birimde toplu iş sözleşmesi, ücret bordroları ve aile durum tablosunun birlikte incelenmesi neticesinde; aile durum tablosunda çocuğu olmadığı bilgisi bulunan kişilerden ücret bordrosunda aile yardımını çocuklu kişiler için öngörülen tutar üstünde alanlar, yine aile durum tablosunda çocuğu olmadığı bilgisi bulunan kişilerden ücret bordrosunda öğrenim yardımı alan kişiler ve öğrenim yardımını hem eylül hem de ekim aylarında alan kişiler bulunduğu tespit edilmiştir.

Şirket tarafından verilen cevapta, aile durum tablosunun personelin güncel durumunu içermediği, bu sebeple ortaya çıkan yeni durumların bu tabloya işlenmeksizin doğrudan ödeme sistemine kaydedildiği belirtilmektedir. Ne var ki, bu durum teyidi mümkün olmayan bir beyandır. Diğer taraftan eğitim yardımının çocuğu veya yüksek öğrenimde okuyan çocuğu olmadığı bilgisi bulunan kişilere hem eylül hem de ekim aylarında yapılmasıyla ilgili olarak yüksek okul öğrenim belgelerinin ekim aylarında alındığı ifade edilmektedir. Oysa e-devlet uygulamasıyla istenen her zaman yüksek okul öğrencileri için de öğrenim belgesi alınabilmektedir.

Bu sonuçlar aile durum tablosu ve ücret bordrolarının kişilerin gerçek durumlarını yansıtmadığını ortaya koymaktadır. Bu tablolarda yer alan veriler doğrudan kişilere yapılan ödemeleri etkilemektedir. Bundan dolayı personelin kendisi ve ailesiyle ilgili doğru bilgileri beyan etmelerinin sağlanması ve bu verilerin doğruluğu noktasında gerekli kontrol mekanizmalarının kurulması gerekmektedir.

BULGU 7: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Şirket personel işlemleri üzerinde yapılan incelemelerde; Şirkette çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle yüksek miktarda birikmiş yıllık izin süresi bulunan kişilerin olduğu tespit edilmiştir.

Anayasa'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde şartları taşıyan işçilere yıllık ücretli izin verileceği ve bu izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 59'uncu maddesinde ise iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin

sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlere ilişkin çeşitli hususların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği hüküm altına alınmış, bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

4857 sayılı Kanun'un 103'üncü maddesinde hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya yukarıda belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası (2024 yılında 2.667,00 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Cumhurbaşkanlığı tarafından yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 ve 2024/7 sayılı genelgelerde de; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullanılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti esas alınarak hesaplanmaktadır. Bu ise söz konusu işçiye yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Bununla birlikte, anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemelerde Şirkette görev alan 8.230 işçiden 539 tanesinin 100 ile 200 gün arasında, 5 tanesinin 200 günden fazla kullanmadığı birikmiş izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları, işçinin son ücreti üstünden ücret alacağına dönüşeceği için bu durum Şirket açısından öngörülemeyen giderlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır. Bu çerçevede 2024 yılı içinde emekli olan kişilere ödenen izin ücreti toplamının

57.322.414,84 TL olduğu göz önüne alınırsa konunun Şirketin mali durumu açısından önemi daha açık bir şekilde görülecektir.

Önceki Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından gerekli düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu İdaresi cevabında; söz konusu hususa iştirak edilmiş olup personel temin hizmeti verilen birimlerle gerekli yazışmaların yapıldığı bilgisi verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde Şirkette çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve Şirkete ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılması sağlanmalıdır.

BULGU 8: Sözleşmesi Yenilenen Her İşyeri İçin Yeni İşyeri Sicil Numarası Alınması

BELKA tarafından doğrudan personel temin hizmeti verilen birimler ve idarelerle olan sözleşmelerin yenilemesi sonrasında, mezkûr iş yerleri sanki yeni işyeriymiş gibi Sosyal Güvenlik Kurumundan yeni işyeri sicil numarası alındığı tespit edilmiştir.

BELKA, ABB'nin 9 daire başkanlığı ile ASKİ'nin doğrudan personel temin hizmetini yerine getirmektedir. Söz konusu hizmetler genel olarak yıllık yapılan sözleşmelerle yürütülmektedir. 2024 yılında mahalli idareler seçimlerinin bulunması, bu yıl için yapılan sözleşmelerin yıllık değil seçimlerin içinde bulunduğu ayı takip eden altıncı ayın sonuna kadar yapılmasına sebep olmuştur. Böyle olunca yıl içinde sözleşmelerin yenilenmesi gerekmiştir. Diğer bir ifadeyle 2024 yılının ilk dokuz ayı için sözleşme yapılan işyerlerinde yılın devamında ikinci kez sözleşme imzalanmıştır.

Sözleşme ve ödeme evraklarının incelenmesi neticesinde, aynı yerler için yapılan sözleşmelerdeki sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklı işyeri sicil numaralarının farklı olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılık faydalanılacak asgari ücret destek tutarlarında 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 101'inci maddesinde yer alan şartların sağlanıp sağlanmadığı konusunda önceki işyeri bilgisinden hareketle bir sorgulama yapılmasını imkânsız kılmaktadır.

Örneğin; asgari ücret desteğinden faydalanılabilecek gün sayısının 2024 yılının herhangi bir ayında 2023 yılının aynı ayına ilişkin prime esas günlük kazancı 671 Türk Lirası

(toplu iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 1.341 Türk Lirası) ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmeyeceği düzenlenmiştir. Ancak bu sorgulamanın sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi için önceki yılın aynı ayında verilen belge veya beyannamelerden hareketle prime esas günlük kazancı belirtilen tutar ve altında olan prim ödeme gün sayılarının tespit edilebilmesi gerekmektedir. Bu bağlantının işyeri sicil numarası üstünden yapılacağı aşikârdır. Fakat yapılan sözleşmeler için yeni işyeri sicil numarası alınması bu bağlantının kopmasına ve gerekli şartların sağlanıp sağlanmadığının önceden devam eden işyeri için değil yeni tescil edilen işyerleri üstünden kontrol edilebilmesine sebep olmaktadır.

Bu çerçevede işyeri sicil numarası yenilenen yerlerde asgari ücret destek tutarından faydalanılması hususunda, 5510 sayılı Kanun'da önceki yıla ilişkin olarak belirlenen şartların varlığıyla ilgili bir kontrol yapılamamakta, Şirket her defasında ticari faaliyetine o dönemde başlayan bir tacir gibi değerlendirilerek bu destekten faydalanmaktadır. Diğer taraftan faydalanılan bu destek tutarı, Kanun'un belirtilen maddesinin dokuzuncu fıkrasında yer alan düzenleme gereğince hakedişlerden kesilmektedir. Ancak hakedişlerden kesilen bu tutarlar Şirketin personel temin hizmetinin alıcısı konumundaki ABB'ye ilişkin 2023 yılı Sayıştay Denetim Raporu'ndan anlaşıldığı üzere Türkiye İş Kurumuna da gönderilmemiştir. Bütün bunların başında sözleşmesi yenilenen yerlerde işyeri sicil numarasının yenilenmesinin olduğu dikkate alındığında yapılan işlemin sonucu daha açık bir şekilde anlaşılabacaktır.

Şirket tarafından verilen cevapta, Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 27'nci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinde sözleşmesi yenilenen işyerlerinde işyeri sicil numarasının yenilenmeksizin söz konusu işlerin yürütüldüğü işyeri dosyası üzerinden işlemlerin yürütülmesi hususunun zorunlu tutulmadığı, işverenin talebine bırakıldığı ifade edilmiştir. Belirtilen bu mevzuat işyeri bildirimini ve önceki işyeri dosyası üstünden işlemlerin yürütülmesini işverenin talebine bıraksa da asgari ücret desteğine hak kazanmakla ilgili önceki yıllar için mevzuattan kaynaklı şartların sağlanıp sağlanmadığının kontrolü ancak aynı işyeri dosyasıyla bağlantının sağlanabilmesine bağlıdır. Bu durumda bu husus, mevzuata uyum açısından zorunluluk arz etmektedir.

Bu çerçevede sebebi ne olursa olsun, işyeri değişmediği sürece imzalanan sözleşmelerden kaynaklı olarak işyeri sicil numarasının değiştirilmemesi, sosyal güvenlikle ilgili işlemlerin aynı işyeri sicil numarası üstünden yürütülmesi önem arz etmektedir.

BULGU 9: Yönetim Kurulu Üyelerinin Şirket Dışında Bir Yerden Ücret Geliri Elde Edip Etmediklerine Yönelik Kontrol Mekanizmasının Bulunmaması

Şirket yönetim kurulu üyelerine huzur hakkı ödendiği, ancak söz konusu ödemeler üzerinden hesaplanan gelir vergisi tutarları ile bu tutarlardan yapılacak indirimlerde asgari ücretin gelir vergisinin mükerrer indirilmemesine yönelik bir kontrol mekanizmasının kurulmadığı görülmüştür.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun ücretlerde istisnaları düzenleyen 23'üncü maddesinin birinci fıkrasına 7349 sayılı Kanun'la eklenen 18 numaralı alt bentte, çalışanların ücretleri için hesaplanan gelir vergisinden o ayki asgari ücrete isabet eden verginin indirileceği ve bu indirim sonrasında kalan tutarın gelir vergisi olarak kişilerin ücretlerinden kesileceği düzenlenmiştir. Kişilerin birden fazla işverenden ücret almaları durumundaysa bu istisnanın yüksek olan ücrete uygulanacağı belirtilmiştir.

BELKA tarafından yönetim kurulu üyelerine yapılan huzur hakkı ödemelerinin incelenmesi neticesinde, asgari ücrete isabet eden verginin kişilere yapılan ödemelerden kesilen vergiden indirildiği tespit edilmiştir. Normal şartlarda elde edilen bu gelir kişilerin tek geliri olsa idi yapılan vergi indirimi doğru bir uygulama olacaktı. Ne var ki, yönetim kurulu üyeleri arasında yer alan kişilerden ikisinin ABB'de daire başkanı olarak görev yaptığı Şirket tarafından kolaylıkla tespit edilebilecek bir durumdur.

Söz konusu kişilere ABB tarafından verilen ücretler Şirketten alınan huzur hakkından daha yüksek olduğu için ABB'den alınan ücretlerde vergi indirimi yapılmalı, Şirketten alınan huzur hakları ödemesinde ise bu indirim tekrar yapılmamalıdır.

Şirket tarafından yönetim kurulu üyeleri, bu göreve atandıklarında başka yerlerden ücret geliri elde edip etmedikleri öğrenilmeli ve her ay söz konusu ödeme yapılmadan önce bu husus teyit edilmelidir.

Huzur hakkı ödemelerinin Şirket tarafından net olarak yapılması kararlaştırıldığı için, bu ücretlere yönelik vergi Şirket tarafından ödenmektedir. Mükerrer olarak uygulanan indirim Şirketin ödeyeceği verginin daha düşük tutarda gerçekleşmesine sebep olmuştur. Bu işlem den kaynaklı olarak eksik kesilen vergi Şirketin mali tablolarındaki vergi hesaplarının da olması gereken durumu yansıtmadığını göstermektedir.

Şirket tarafından verilen cevapta, bulgu sonrasında kişilerden beyanlarının istendiği ve işlemlerin buna göre yürütüldüğü ifade edilmiştir. Ancak bu beyanların denetim dönemine ilişkin olmaması sebebiyle bulgu konusuna bir etkisi bulunmamaktadır.

BELKA tarafından yönetim kurulu üyelerine yapılacak ödemelerde vergi vb. yükümlülöklere ilişkin işlemlerin mevzuatta öngörölen şekilde yürütölebilmesi için bu kişilerin Şirket dışında bir yerden ücret geliri elde edip etmediklerinin öörenilmesi ve işlemlerin buna göre yapılması gerekmektedir.

BULGU 10: İstenen Şartları Sağlamadığı Tespit Edilen Ürünü Teklif Eden İstekli Lehine İhale Komisyonu Tarafından İhale Kararı Alınması

BELKA tarafından yapılan yazlık kişisel koruyucu donanım alım ihalesinde istekli tarafından teklif edilen tişört, yapılan test sonucuna göre ihale dokümanında belirtilen kriterleri sağlamamasına rağmen istekli üstüne ihale yapıldığı tespit edilmiştir.

Yazlık kişisel koruyucu donanım ihalesi, kısmi teklife açık olarak sekiz kısım halinde ihale edilmiştir. İstenen koruyucu donanımın taşınması gereken özelliklerin bilgisi ihale dokümanı arasında yer alan kişisel koruyucu donanım rehberinde detaylarıyla belirtilmiştir.

Dördüncü kısım için yapılan açık eksiltmeye 4 istekli katılmıştır. Ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi isteklinin getirmeyi taahhüt ettiğı “Fosforlu Yazlık Kısa Kollu Tişört”ün dokümanda belirtilen ölçütleri sağlayıp sağlamadığı konusunda ihale komisyonunda tereddüt oluşmuş, bunun üstüne Komisyon tarafından alınan bir kararla istekli tarafından sunulan tişört, idari şartnamenin 7.5.6. maddesinde yer alan “... sunulan numunenin özel teknik şartnameye ve/veya idarenin şahit numunelerine uygunluğu konusunda tereddüt hasıl olduğunda masrafları istekli tarafından karşılanmak üzere TÜBİTAK veya akredite edilmiş laboratuvarlarda analize ve teste tabi tutulacaktır.” düzenleme gereğince bir test şirketine gönderilmiştir. Test şirketinden tişörtün; elyaf kompozisyonunun tayini, kumaş gramaj tayini, yırtılma mukavemeti tayini, boncuklaşma tayini ve yıkama sonrası boyutsal değışim tayini kriterleri için ölçüm yapması istenmiştir. Test şirketinin yapmış olduğu analiz sonucunda tişörtün lif analizinde istenen şartları sağladığı, gramaj ve boncuklaşma analizlerindeyse istenen şartları sağlamadığı tespit edilmiştir. Bu test sonucuna rağmen ihale komisyonu tarafından söz konusu tişörtü getiren istekli lehine ihale kararı alınmıştır.

Şirket tarafından verilen cevapta; gelen laboratuvar test sonuçlarına göre kişisel koruyucu donanım rehberi gereklerinin karşılanmadığı anlaşılan tişört için istekliden yeni bir numune istendiğı ve bu defa yeni numunenin şirketin kendi teçhizatlarıyla test edildiğı ve bir

uyumsuzluk görülmediği, böylelikle istekli üstüne ihale yapıldığı belirtilmektedir. Laboratuvar sonuçlarına göre uygun olmadığı anlaşılan tişört için isteklinin ihale dışı bırakılması gerekirken yeni numune istenmesi, şirketin kendi teçhizatıyla buna bir takım testler uygulaması ve sonrasında istekli lehine ihale kararı alması mevzuata aykırılık oluşturmaktadır.

İhale komisyonu tarafından, teklif edilen ürünlerin ihale dokümanında belirtilen şartları sağlamadığının tespit edildiği durumlarda isteklilerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılmalı ve bu firmalardan alım gerçekleştirilmemelidir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullanılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus güncel bilgilerle "Diğer Bulgular" kısmında "İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması" başlığı altında yeniden bulgu konusu edilmiştir.
Şirket İdari Binasına Ait Elektrik Faturalarının Ankara Büyükşehir Belediyesi Tarafından Ödenmesi	2022	Yerine Getirilmedi	Söz konusu hususla ilgili herhangi bir gelişme ve iyileştirme olmadığı için konu "Diğer Bulgular" kısmında aynı başlıkla yeniden bulgu olarak rapora alınmıştır.